

Datum 2016-11-29
Reg.nr 31-00515-15

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Carl Braunerhielm
08-563 085 38
carl.braunerhielm@uka.se

Stockholms universitet
Rektor

Anmälan mot Stockholms universitet gällande obligatoriskt upprop

NN har i anmälan till Universitetskanslersämbetet mot Stockholms universitet anfört i huvudsak följande. Stockholms universitets försvårar och förvägrar studenter på juristlinjen som av en eller annan anledning inte kan närvara vid uppropet på utbildningen att påbörja studierna.

På hemsidan skriver Stockholms universitet:

”Nyantagna till Juristprogrammet:

Kallelse till det obligatoriska uppropet för Juristprogrammet kommer att skickas per e-post (som finns angiven i din profil på antagning.se) till de nyantagna i början av januari. Du hittar kallelsen även längst ner på sidan.

Det obligatoriska uppropet kommer att äga rum tisdag den 12/1 kl. 10 i hörsal 2 i A-huset, i Södra huset, Stockholms universitet, Frescati.

Observera!

Den som inte närvarar personligen eller genom ombud vid uppropet anses undantagslöst ha tackat nej till sin plats på Juristprogrammet. (Ett ombud kan vara en förälder, släkting, vän eller liknande och ombudet behöver inte ha fullmakt.)”

Stockholms universitets missgynnar studenter som av en eller annan anledning inte kan ta sig till uppropet, och dessutom inte har någon annan som kan ta sig dit. Inga undantag godtas, vilket framgår av deras text. Den som händelsevis får en hjärnskakning kvällen innan och hamnar på sjukhuset kan alltså inte påbörja utbildningen. Den som inte känner något ombud som kan ta sig dit eller inte har några vänner eller bekanta i Stockholm får också oerhört svårt att hävda sin plats på juristlinjen. Juristlinjen på Stockholms universitet har orimliga regler. De försvarar dem med att de har många sökande, vilket

inte är någon ursäkt. Har man många sökanden får man se till att öka sin kapacitet för administrationen istället.

Utredning

Universitetskanslersämbetet har remitterat ärendet till Stockholms universitet och anmodat lärosätet att yttra sig över anmälan.

Yttrande från Stockholms universitet

Stockholms universitet har i yttrande till Universitetskanslersämbetet anfört följande. Enligt 7 kap. 4 § högskoleförordningen (1993:100) gäller att den som vill antas till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå ska anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer. Enligt Antagningsordning för tillträde till utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Stockholms universitet år 2016 kan respektive institution besluta om obligatoriskt upprop för antagna och/eller reserver. Uteblir en antagen/reserv från ett obligatoriskt upprop, har han eller hon förlorat sin plats.

Juridiska institutionen tillämpar obligatoriska upprop både för antagna och reserver på juristprogrammet. Om en antagen eller kallad reserv inte har möjlighet att själv delta vid uppropet kan denne skicka ett ombud, som tackar ja till den erbjudna platsen. Denna information finns i kallelsen till de obligatoriska uppropen där det även framgår att ombudet inte behöver ha fullmakt. Om varken den kallade eller dess ombud närvarar vid det obligatoriska uppropet anses denne undantagslöst ha tackat nej till sin plats om inte frånvaron beror på laga förfall som kan styrkas. Laga förfall innefattar bl.a. sjukdom, avbrott i trafik och liknande, och andra händelser som man inte kunnat förutse.

De obligatoriska uppropen ägde rum den 12 januari 2016. NN antogs till juristprogrammet vårterminen 2016 genom att tacka ja till sin plats vid det obligatoriska uppropet.

Universitetskanslersämbetet har även inhämtat antagningsbeskedet för NN vårterminen 2016.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Universitetskanslersämbetets uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Ett syfte med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de regler som gäller för verksamheten.

Universitetskanslersämbetet ser inledningsvis positivt på att Stockholms universitet möjliggör att en antagen eller kallad reserv, som varken har möjlighet att närvara personligen eller genom ombud vid obligatoriskt upprop, ändå kan få behålla sin plats på utbildningen om frånvaron beror på laga förfall som kan styrkas. Denna anmälan visar

dock att det finns anledning för Stockholms universitet att tydligt informera om detta. Universitetskanslersämbetet utgår ifrån att universitetet vidtar de åtgärder som behövs.

Lärosätet har sammanfattningsvis gjort gällande att den i ärendet tillämpade rutinen, med obligatorisk närvaro vid upprop för att få behålla sin utbildningsplats, grundas på 7 kap. 4 § första stycket högskoleförordningen (1993:100) tillsammans med lärosätets antagningsordning. Enligt 7 kap. 4 § första stycket högskoleförordningen ska den som vill antas till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer.

Ämbetet konstaterar dock att i antagningsärenden utgör det maskinellt framtagna antagningsbeskedet, när ett sådant används, högskolans beslut i ärendet (7 kap. 4 § andra stycket högskoleförordningen). När uppropet äger rum har således antagningsbesluten redan fattats och meddelats de sökande till Juristprogrammet. Universitetskanslersämbetet ifrågasätter därför att Stockholms universitet i lärosätets antagningsordning kan bestämma vad följderna blir för en student som inte kan närvara vid obligatoriskt upprop.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts aktualiseras frågan om vilka bemyndiganden högskolorna har för att besluta om regler som kan leda till att antagningsbeslut återkallas. Vilka författningsbestämmelser som ger de statliga högskolorna rätt att meddela föreskrifter eller fatta förvaltningsbeslut har utretts tidigare (se SOU 2012:5). I samband med detta hade utredningen också i uppdrag att ta ställning till om några av dessa bestämmelser behöver förtydligas. Utredningens förslag har dock inte lett till någon ytterligare åtgärd. Universitetskanslersämbetet, som anser att det är angeläget att omfattningen av högskolornas bemyndiganden att utfärda föreskrifter tydliggörs, skickar därför en kopia av detta beslut till Utbildningsdepartementet. Med hänsyn till detta vidtar ämbetet inga ytterligare åtgärder med anledning av anmälan.

Ärendet avslutas med dessa besked.

Beslut i ärendet har tagits av tf. myndighetschefen Annika Pontén efter föredragning av verksjuristen Carl Braunerhielm i närvaro av chefsjuristen Christan Sjöstrand och chefsassistenten Agnes Ers samt kommunikationschefen Agneta Rolfer.

Annika Pontén

Carl Braunerhielm

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
NN